

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Національного технічного університету
«Дніпровська політехніка»

Артем ПАВЛИЧЕНКО

as 2025 р.

ВИСНОВОК

Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», щодо дисертації Шапран Інни Миколаївни на тему: «Удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму» на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої ради Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (протокол № 16 від 08.12.2021 р.).

ВИТЯГ

з протоколу № 16 засідання кафедри
державного управління і місцевого самоврядування
Навчально-наукового інституту державного управління
від «07» травня 2025 року

Порядок денний:

Обговорення результатів дисертаційного дослідження здобувачки кафедри державного управління і місцевого самоврядування НТУ «Дніпровська політехніка» Шапран Інни Миколаївни на тему: «Удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму», поданого на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» щодо її рекомендації для попереднього розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

Присутні:

зав. каф., д.держ.упр., проф. Чикаренко І.А. – голова семінару;
д.держ.упр., проф. Гончарук Н.Т – науковий керівник; Липовська Н.А. - гарант ОНП; д.держ.упр., проф. Баштанник В.В.; д.держ.упр., проф. д.і.н., проф. Бородін Є.І.; д.держ.упр., д.держ.упр., проф. Квітка С.А.; проф. Маматова Т.В.; д.держ.упр., проф. Сорокіна Н.Г.; д.держ.упр., доц. Тарасенко Т.М.; д.держ.упр., проф. Хожило І.І.; д.держ.упр., проф. Шпекторенко І.В., к.держ.упр., доц. Матвєєва О.Ю.; к.держ.упр., доц. Шумляєва І.Д.; к.держ.упр. Багрім О.А.; канд. хім. наук, доц. Кравцов О.В.; канд. техн. наук, доц. Кравцова Т.В..

Присутні на засіданні 16 осіб, зокрема 11 докторів наук, із них за профілем поданої на розгляд дисертації – 11, та 5 кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації.

СЛУХАЛИ:

1. Повідомлення голови семінару – завідувача кафедри державного управління і місцевого самоврядування, д. держ. упр., професора Чикаренко І.А., за матеріалами дисертаційної роботи Шапран І.М. на тему: «Удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої ради Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (протокол № 16 від 08.12.2021 р.).

Науковий керівник теми - д.держ.упр., проф. Гончарук Н.Т.

2. Доповідь здобувачки ступеня доктора філософії Шапран І.М., щодо дисертації на тему: «Удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Під час доповіді здобувачкою Шапран І.М. було розкрито актуальність обраної теми, об'єкт, предмет, мету, завдання, наукову новизну та методи дослідження, основні наукові положення та висновки, що виносяться на захист, підкреслено науково-практичну значущість роботи, а також надано інформацію про впровадження результатів дослідження.

3. Запитання до здобувача. Запитання по матеріалам дисертації ставили: д. держ. упр., професора Чикаренко І.А., д.держ.упр., проф. Липовська Н.А., д.держ.упр., проф. Бородін Є.І.; д.держ.упр., проф. Баштанник В.В., д.держ.упр., проф. Хожило І.І.; д.держ.упр., доц. Тарасенко Т. М., д.держ.упр., проф. Шпекторенко І.І.

Запитання торкалися актуальності та проблеми дослідження, ступеню обґрунтованості запропонованих напрямів удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму, елементів наукової новизни та практичного значення результатів дослідження.

4. Виступи за обговореною роботою. В обговоренні дисертації взяли участь: д.держ.упр., проф. Гончарук Н.Т. – науковий керівник; д.і.н., проф. Бородін Є.І.; д.держ.упр., проф. Маматова Т.В.; д.держ.упр., проф. Сорокіна Н.Г.; д.держ.упр., проф. Липовська Н.А.; д.держ.упр., проф. Квітка С.А.; д.держ.упр., проф. Чикаренко І.А. – головуєча на засіданні.

Науковий керівник здобувачки – Гончарук Н.Т. – представила авторку дисертації та зазначила, що висновок про роботу над дисертацією Шапран І.М., яка здобуває науковий ступінь доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування», є позитивним. Здобувачка Шапран І.М. виконала всі вимоги індивідуального плану наукової роботи та індивідуального

навчального плану. Представлене нею дослідження відповідає усім формальним вимогам щодо підготовки дисертації і зазначила, що текст дисертації перевірено програмою StrikePlagiarism.com на наявність текстових запозичень, що підтверджується відповідним документом, у якому зазначені наступні результати перевірки: текстові збіги з баз даних – 0%, з інтернету – 15%, максимальний збіг загальновідомих для даної галузі термінів та визначень з однією роботою дорівнює 17%, що відповідає вимогам Положення про систему запобігання та виявлення плагіату Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», затвердженого Вченою радою університету 13.06.2018, протокол № 8 (не більше ніж 40%). На всі збіги (назви законодавчих актів, цитування тощо) є відповідні посилання у тексті роботи.

Після розкриття здобувачкою основних положень її дисертації науковці відзначили, що робота дійсно актуальна, виконана на належному науковому рівні, і є самостійним, завершеним дослідженням, що містить нові науково обґрунтовані результати, які вирішують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» і полягає в науковому обґрунтуванні теоретичних засад і розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму в контексті сучасних викликів воєнного та повоєнного періодів Шапран І.М. сформовано комплекс концептуальних положень, підходів, методів, інструментів та моделей, системне використання яких методологічно забезпечує удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму; запропоновано формалізацію принципів публічного управління в галузі туризму в сучасних умовах, додано нові принципи «інклюзивності у плануванні та доступності туризму», «досягнення сталості та екобалансу в галузі», «антикризової адаптивності»; розроблено модель комплексного механізму публічного управління в галузі туризму в Україні в умовах сталого розвитку, що містить мету, завдання, принципи, методи, важелі та інструменти, як цілісної організаційно-функціональної та інституційно-правової системи, в структурі якої визначено наступні інтегровані механізми: інституційно-правовий (охоплює формування ефективної правової системи), організаційно-кадровий (забезпечує функціонування органів публічного управління та забезпечення людськими ресурсами), фінансово-економічний (фінансування туристичної галузі), інформаційно-комунікативний (сприяє комунікації між стейкхолдерами, розвитку цифрових технологій у сфері туризму та формуванню позитивного туристичного іміджу); виокремлено стратегічні пріоритети розвитку публічного управління галуззю туризму в Україні у повоєнний період. Члени семінару зазначили, що отримані Шапран І.М. наукові результати повною мірою опубліковані та пройшли апробацію на науково-комунікативних заходах.

Під час виступів науковці висловили єдину думку, що дослідження Шапран І.М. на тему: «Публічне управління розвитком комунальної інфраструктури на регіональному рівні», подане на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», відповідає

усім вимогам до підготовки дисертації та може бути рекомендованим до подальшого проходження та захисту в разовій спеціалізованій вченій раді до завершення терміну навчання в аспірантурі.

УХВАЛИЛИ:

1. Визначити, що за ступенем готовності дисертаційну роботу Шапран Інни Миколаївни на тему: «Удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму» можна вважати завершеною науковою працею.

2. Ураховуючи офіційну заяву Шапран І.М. з проханням провести попередню експертизу дисертації та видати висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, призначити рецензентами по її дисертаційному дослідженню: д.держ.упр., проф. Маматову Т.В.; д.держ.упр., проф. Сорокіну Н.Г.; що працюють у даному науковому напрямі та мають відповідні публікації за темою представленого дослідження.

3. Рецензентам до 15.05.2025 р. підготувати висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Шапран Інни Миколаївни на тему: «Удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму» на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування»

1. Актуальність теми дослідження

Упродовж 2020-2025 рр. відбулось скорочення галузі туризму, зокрема скоротився внесок галузі у ВВП України, зменшилась кількість туристичних підприємств різних типів (у 2022 р. кількість юридичних осіб в галузі туризму скоротилась на 24,5%) і кількість працюючих в них, а також їх рентабельність, обсяг сплати туристичного збору, суттєво скоротилась кількість іноземних туристів, пошкоджено велику кількість об'єктів культурної спадщини у зв'язку з війною.

Разом із цим, в країні існують суттєві потенційні можливості для розвитку галузі в післявоєнному періоді, зокрема, понад 70 тис. історичних пам'яток, 8 об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Перед початком повномасштабної війни туризм забезпечував 2-5% від ВВП держави. Потенціал галузі у повоєнному періоді оцінюється WATT як 5-6% ВВП після 5 років від стабілізації військової ситуації. Окрім того, туризм є галуззю, що сприяє досягненню Цілей сталого розвитку (ЦСР) до 2030 року.

Відповідно, сьогодні виникає потреба оновлення діючої Стратегії, спрямованої на розвиток сектору туризму, туристичної активності та курортних

об'єктів на період до 2026 року, в якій не враховано виклики військового стану та розробки нової Стратегії розвитку туристичної галузі до 2033 року. Потребує коригування і Національна економічна стратегія до 2030 року (прийнята в березні 2021 року) з врахуванням викликів війни та включення до основних векторів розвитку – вектора туризму.

На даний час можна виділити кілька ключових проблем функціонування механізмів публічного управління в туристичному секторі, які необхідно вирішити, це: неефективне регулювання, недосконалість туристичного законодавства, зокрема щодо відображення в законодавстві безпекових реалій, цифровізації, страхування та пріоритетів внутрішнього туризму, що потребує прийняття нового проєкту Закону України «Про туризм», який перебуває на розгляді, дозатвердження законодавства щодо цифровізації в туризмі; нерегульованість законодавчих бар'єрів, зокрема складна дозвільна система для туристичних операторів, відсутність стандартів та обов'язкової сертифікації для гідів та екскурсководів; відсутність належного рівня координування між різними органами влади (тобто центральних, регіональних та місцевих); відсутність єдиної концепції розвитку туристичної інфраструктури, що ускладнює ефективну реалізацію політик на рівні місцевого самоврядування; недостатній рівень фінансування розбудови інфраструктури туристичного сектору з боку держави та ОМС, зокрема дефіцит фінансування ремонту та реконструкції об'єктів культурної спадщини, будівництва нових туристичних об'єктів; низька ефективність маркетингу та брендування тощо.

Важливими завданнями для України є також розробка та впровадження нових соціально-економічних моделей управління в туристичній сфері та підтримка розвитку туристичної діяльності з боку держави. На регіональному рівні державна політика щодо розвитку туристичної галузі повинна базуватися на використанні інноваційних нормативно-правових, організаційно-інституційних та соціально-економічних механізмів. У зв'язку з цим стає актуальною потреба у розробці та застосуванні ефективної системи механізмів для імплементації політик держави стосовно прогресу розвитку туристичної галузі в умовах сьогодення.

Питання теорії та практики, типологізації механізмів публічного управління, їх становлення та розвитку, виділення форм та методів управління висвітлено в наукових працях таких вітчизняних учених як: Г. Алейникової, В. Бакуменка, О. Борисенко, З. Бурик, А. Гайдук, Н. Гончарук, Л. Дідківської, С. Домбровської, В. Князева, О. Крушельницької, В. Малиновського, Т. Маматової, Н. Нижник, Т. Оболенського, Ю. Сурміна та інших.

В той же час, незважаючи на доволі суттєвий рівень уваги вчених до проблем публічного управління індустрією туризму в Україні, слід відзначити недостатній рівень розробленості питань що стосуються теоретичних основ та пропозицій емпіричного рівня щодо удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму, особливо враховуючи необхідність розвитку сталого туризму, розвитку технологій та інновацій, управління туристичною галуззю в умовах невизначеності та криз. Прогрес індустрії туризму в Україні в

повоєнному періоді повинен відбуватись шляхом формування нових стратегічних пріоритетів з урахуванням безпекових чинників, забезпечення сталості та екологічності розвитку галузі, інклюзивності розвитку, відновлення та оновлення туристичної інфраструктури, стимулювання безперервності туризму та залучення ВПО та ветеранів війни до відкриття власної справи тощо, що актуалізує проблему подальшого удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму та потребує її ґрунтовного комплексного дослідження.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційне дослідження проводилося в межах комплексного наукового проєкту НТУ «Дніпропетровська політехніка» в рамках науково-дослідних робіт кафедри державного управління і місцевого самоврядування навчально-наукового інституту державного управління за темами: «Забезпечення стійкості, ревіталізації та розвитку територій і громад в Україні» (номер державної реєстрації 0122U002375, 2022-2024 рр.); «Цифрова трансформація публічного управління» (номер державної реєстрації 0122U002236, 2022–2024 рр.) .

Внесок автора полягає в дослідженні наукових підходів до удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму, обґрунтуванні теоретичних засад публічного управління в галузі туризму та розробці відповідних рекомендацій практичного характеру, адресованих органам публічної влади. Матеріали досліджень представлені в проміжних та заключних звітах з НДР, а також увійшли до наукових публікацій за результатами виконання наукових тем.

3. Мета і завдання дослідження

Метою дослідження є наукове обґрунтування теоретичних засад і розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму в контексті сучасних викликів воєнного та повоєнного періодів.

В рамках сформульованої мети визначено наступні дослідницькі *завдання*:

- охарактеризувати сучасний стан наукової розробленості проблеми удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму;
- дослідити та обґрунтувати теоретичні засади і структуру механізмів публічного управління в галузі туризму;
- проаналізувати стан розвитку системи публічного управління в галузі туризму в Україні;
- здійснити аналіз функціонування інституційно-правового, організаційно-кадрового, інформаційно-комунікативного та фінансово-економічного механізмів публічного управління в галузі туризму;
- вивчити зарубіжний досвід удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму та можливості його імплементації в Україні;

- запропонувати стратегічні пріоритети удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму в Україні;
- розробити модель комплексного механізму публічного управління в галузі туризму в повоєнному періоді.

4. Методи дослідження

Для вирішення поставлених завдань у роботі використано сукупність загальнонаукових та спеціальних методів дослідження: ретроспективного аналізу – для вивчення стану наукової розробленості проблеми удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму; узагальнення та систематизації – для систематизації понятійно-категорійного апарату та визначення ключових категорій і понять; порівняльного методу – для вивчення нормативно-правового забезпечення публічного управління в туристичній галузі; методу моделювання – для проектування комплексного механізму публічного управління в галузі туризму в повоєнний період; статистичного та предиктивного дослідження – для вивчення стану туристичної галузі в Україні та країнах ЄС; узагальнення та групування – для ідентифікації проблем публічного управління в туристичній галузі в умовах пандемії COVID-19 та в умовах війни; діалектичний метод – для розроблення концептуальних засад та стратегічних пріоритетів удосконалення механізмів публічного управління в туристичній галузі в Україні у післявоєнний період; графічного методу – для наочного відображення тенденцій розвитку галузі туризму в країнах ЄС та України.

5. Наукова новизна отриманих результатів

Наукова новизна дослідження визначається внеском дисертанта у вирішення важливого завдання у галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» – наукового обґрунтування теоретичних засад і вироблення рекомендацій практичного характеру для удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму в контексті сучасних викликів воєнного та повоєнного періодів.

У дисертації:

уперше:

- сформовано та обґрунтовано комплекс концептуальних положень, підходів, методів, інструментів та моделей, системне використання яких методологічно забезпечує удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму із застосуванням принципів «інклюзії при здійсненні планування та забезпеченні доступності туризму», «екологічності та сталості в туристичній галузі», «адаптивності в умовах невизначеності» та «адаптивності в кризових умовах»; розроблено модель комплексного механізму публічного управління в галузі туризму в Україні в повоєнному періоді; запропоновано стратегічні пріоритети розвитку галузі, а саме: I. Удосконалення інституційного та нормативно-правового забезпечення. Міжнародне співробітництво та розвиток туристичного іміджу України. II. Відновлення та розвиток туристичної інфраструктури. III. Заохочення розвитку внутрішнього туризму та людського

капіталу і зайнятості в галузі. IV. Цифровізація управління в туризмі та промоція галузі. V. Активне впровадження принципів сталого та інклюзивного туризму, для реалізації яких обґрунтовано необхідність розробки та прийняття нової Стратегії розвитку туристичної галузі України на період до 2033 року та інтеграції туризму у ключові вектори розвитку держави та сталого розвитку, а також виділення на рівні місцевого самоврядування у Стратегіях територіальних громад окремого розділу про розвиток індустрії туризму;

удосконалено:

- розроблено модель комплексного механізму публічного управління в галузі туризму в Україні в повоєнному періоді, що містить мету, завдання, принципи, методи, важелі та інструменти, як цілісної організаційно-функціональної та інституційно-правової системи, в структурі якої визначено інтегровані механізми: інституційно-правовий (охоплює формування ефективної правової системи), організаційно-кадровий (забезпечує функціонування органів публічного управління та забезпечення людськими ресурсами), фінансово-економічний (фінансування туристичної галузі), інформаційно-комунікативний (сприяє комунікації між стейкхолдерами, розвитку цифрових технологій у сфері туризму та формуванню позитивного туристичного іміджу);

- періодизацію державної політики розвитку туристичної галузі в повоєнному періоді та виділено такі етапи: 1. Стабілізація (до 2-х років), характеризується вирішенням питань безпеки, визначення рівня втрат та потреб у відновленні і комунікацією з міжнародними донорами; 2. Адаптування та початок реконструкції (період від 2 до 8 років), відновлення інфраструктури, поступове впровадження принципів інклюзивності та цифровізація галузі, активний процес відновлення рекреаційного бренду України на міжнародних ринках; 3. Активізація розвитку (від 8 до 13 років), характеризується розвитком нових туристичних продуктів, стимулюванням сталості та екологічності в галузі, стимулюванням притоку іноземних інвестицій; 4. Сталість і збалансованість розвитку (від 13 до 15 років), характеризується повною інтеграцією галузі до Європейського простору, передбачає екологічність, сталість, інклюзивність та діджиталізованість галузі;

- наукові положення щодо розвитку інституційно-правового механізму публічного управління в туристичній галузі та адаптації їх в сучасних умовах, зокрема щодо: створення Міжвідомчої ради з питань відновлення туризму при Кабінеті Міністрів України, що буде наділена аналітичною, координаційною, нормативною, моніторинговою та комунікаційною функціями; оновлення законодавства про туризм з урахуванням нових реалій (безпекові чинники, необхідність страхування, пріоритетний внутрішній туризм, цифровізація галузі) та прийняття нових стратегій; завершення процесів децентралізації та впровадження нових механізмів партнерства між муніципальними органами та бізнес-сектором (започаткування діяльності туристичних рад, формування туристичних фондів громад, спільних інвестиційних проєктів з бізнесом, впровадження цифрових платформ для розвитку туризму);

– типологізацію механізмів публічного управління в туристичній галузі та виділено інтегровані механізми: I. Інституційно-правовий, що складається із інституційного, загального правового, правозастосовно-контрольного, дозвільного, антикорупційного та євроінтеграційного механізмів; II. Організаційно-кадровий, що складається із управлінсько-структурного, кадрового, партнерського (інституційної взаємодії), міжсекторального механізмів; III. Фінансово-економічний, що включає: бюджетний, інвестиційний, податково-пільговий, грантовий механізми; IV. Інформаційно-комунікативний, що забезпечується механізмами: інформаційно-просвітницьким, цифровим, механізмом громадської участі, освітньо-комунікаційним, іміджевим та кризовим;

– наукові підходи до оцінювання ефективності публічного управління в галузі туризму, що включають такі індикатори, як рівень задоволеності туристів, кількість туристичних об'єктів, рівень прибутковості галузі та показники розвитку інфраструктури;

отримали подальший розвиток:

– система понять та категорій дослідження, у рамках трактування сутності та значення наступних понять: «публічне управління в галузі туризму»; «державне регулювання туристичної сфери»; «система публічного управління в туристичній галузі»; «механізми публічного управління»; «механізми державного управління туристичною галуззю»; «механізми публічного управління в галузі туризму» визначено, як систему, основою якої є органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування з наділеними повноваженнями та ресурсами із залученням зацікавлених сторін, що здійснюють управління в галузі на основі системи принципів та функцій, і яка складається з комплексу методів, важелів та інструментів, які застосовуються для реалізації мети та цілей публічної політики та здійснюють вплив на об'єкти управління (явища та процеси в галузі туризму) задля сталого туризму, забезпечення доступності та інклюзивності галузі, розширення міжнародного співробітництва;

– періодизація становлення та розвитку системи публічного управління в галузі туризму в Україні через виділення наступних етапів: 1. Формування основ національної туристичної політики (1991-2000); 2. Інституційне укріплення та європейська орієнтація (2001-2010); 3. Реорганізація та подальше реформування системи (2011-2015); 4. Децентралізація процесів та стратегічна переорієнтація (2016-2019); 5. Зміни системи та її адаптація під час пандемії COVID-19 (2020-2022); 6. Вплив військових викликів на систему та безпеку загалом (2022- до сьогодні);

– формалізація принципів публічного управління в галузі туризму в сучасних умовах: «ефективності управління», «безперервності», «системності», «поступовості», «справедливості», «збалансованості», «прозорості», додано нові принципи: «інклюзії при здійсненні планування та забезпеченні доступності туризму» (тобто, інтеграція принципів інклюзивності в процесі будівництва та реконструкції об'єктів на рівні муніципалітетів, надання грантів на зведення екосадиб, інклюзивний аудит туристичних об'єктів)),

«екологічність та сталість в туристичній галузі» (підтримка екологічних ініціатив, проведення екоаудитів, навчання задля впровадження принципу, створення екологічних зон), «адаптивності в умовах невизначеності» та «адаптивності в кризових умовах» (забезпечення здатності швидкої адаптації управлінської системи до викликів та здатності працювати в умовах невизначеності, зокрема таких викликів, як пандемія, збройні конфлікти, еко- та демографічні кризи).

6. Практичне значення одержаних результатів

Наукові рекомендації, висновки, пропозиції дисертації були враховані і використані у діяльності:

– Управління туризму та курортів Львівської обласної державної адміністрації у площині рекомендацій стосовно створення моделі комплексного механізму публічного управління в галузі туризму в Україні в повоєнний період (довідка про впровадження результатів наукового дослідження від 03.07.2024 № 26-328/0/2-24);

– Золочівської міської ради Золочівського району Львівської області, зокрема що стосується забезпечення фасилітативного середовища розвитку сфери туризму завдяки імплементації відповідних проєктів та програм, встановлення і збереження належного рівня фінансування та підтримки галузі (довідка про впровадження результатів наукового дослідження від 17.07.2024 № 2377);

– Відділу культури, туризму, молоді та спорту Солонянської селищної ради Дніпропетровської області, зокрема в процесі розробки місцевих цільових програм, підвищення ефективності їх реалізації, імплементації прогресивного зарубіжного досвіду в галузі туризму (довідка про впровадження результатів наукового дослідження від 25.09.2024 № 192);

– Навчально-наукового інституту державного управління національного технічного університету «Дніпровська політехніка» в освітньому процесі підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, в тому числі щодо підвищення якості професійного навчання публічних службовців, а також в процесі створення навчально-методичного комплексу матеріалів для забезпечення організації та проведення навчальних заходів, покращення програм підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з наряду удосконалення механізмів публічного управління в туристичній галузі (довідка про впровадження результатів дисертаційного дослідження від 30.07.2024 № 12-34/148).

7. Особистий внесок здобувача

Дисертаційна робота є виконаною самостійно науковою працею, у якій обґрунтовано авторський підхід, щодо наукового обґрунтування теоретико-методологічних та практичних засад публічного управління в туристичній галузі в контексті сучасних викликів й розроблено практичні рекомендації щодо удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму в

контексті сучасних викликів воєнного та повоєнного періодів. Основні наукові результати дисертаційного дослідження, висновки і рекомендації сформульовані і отримані автором особисто. Зі складу наукових публікацій у співавторстві, в дисертаційному дослідженні використані виключно ідеї, сформульовані в результаті особистої роботи автора. Деталізація особистого внеску автора у колективних працях представлена у списку опублікованих праць.

8. Апробація результатів дисертації

Основні положення теоретичного та прикладного характеру і висновки дисертаційного дослідження доповідались та обговорювались на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, серед яких: «Актуальні проблеми економіки управління та маркетингу в аграрному бізнесі» (м. Дніпро, 2022); «Модернізація педагогічної освіти у глобальному вимірі безпеки соціально-турбулентного світу» (м. Київ, 2023); «Теорія і практика розвитку туризму: досвід, проблеми, інновації» (м. Харків, 2023); «Стан, проблеми та перспективи розвитку науки, освіти і технологій» (м. Кременчук, 2023); «Наукова весна» (м. Дніпро, 2024); «Молодь: наука та інновації» (м. Дніпро, 2024); «Безпечна, комфортна та спроможна територіальна громада» (м. Дніпро, 2024); «Публічне управління в Україні: історичний досвід та перспективи розвитку» (м. Київ, 2024); «Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми тенденції розвитку» (м. Краків, 2024); «Проблеми та перспективи розвитку науки, освіти та технології» (м. Орхус, 2024).

9. Структура та обсяг дисертації

Дисертаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 274 сторінки, із них 224 сторінки основного тексту. Робота містить 24 рисунки, 16 таблиць, 5 додатків. Список використаних джерел налічує 341 найменування, з них 110 - іноземною мовою.

10. Публікації

Основні наукові результати дисертаційної роботи опубліковані в 16 наукових працях, із них: 6 статей у наукових фахових виданнях України, 10 тез доповідей у матеріалах науково-практичних конференцій.

Публікації у наукових фахових виданнях України

1. Крушельницька Т. А., Шапран І. М. Особливості децентралізації публічного управління як передумови відновлення і розвитку галузі туризму в Україні в умовах глобальних викликів. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2022. № 4. С. 38-44. DOI : <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2022.4.5>.

Особистий внесок здобувача: обґрунтовано особливості децентралізації публічного управління, як передумови відновлення і розвитку галузі туризму в

територіальних громадах в Україні в умовах глобальних викликів. На підставі проведеного аналізу визначено, що децентралізація публічного управління це – мультифункціональний механізм багаторівневого управління, який продемонстрував ефективність і дієвість в розбудові спроможності територіальних громад, тому і став передумовою для відновлення і розвитку галузі туризму в повоєнний період.

2. Шапран І. М. Зарубіжний досвід публічного управління галуззю туризму та можливості його впровадження в Україні. *Успіхи і досягнення в науці*. 2024. № 2 (2). С. 154-16. DOI : [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-2\(2\)-154-165](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-2(2)-154-165).

3. Гончарук Н. Т., Шапран І. М. Публічне управління розвитком галузі туризму в умовах воєнного стану та повоєнний період як чинника економічної безпеки та сталого розвитку України. *Наукові перспективи*. 2024. № 5 (47). С. 107-120. DOI : [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-5\(47\)-107-120](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-5(47)-107-120).

Особистий внесок здобувача: здійснено аналіз розвитку туристичної галузі в Україні під час війни та передумов її відновлення. Встановлено, що розвиток туристичної галузі, удосконалення механізмів публічного управління галузі туризму в умовах воєнного стану є важливим не лише в економічному аспекті, а й для забезпечення соціальної та політичної стабільності країни.

4. Шапран І. М. Теоретичні засади механізмів публічного управління галузі туризму. *Національні інтереси України*. 2024. № 2 (2). С. 442-453. DOI : [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2024-2\(2\)-442-453](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2024-2(2)-442-453).

5. Шапран І. М. Стратегічні напрями удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму в Україні. *Аспекти публічного управління*. 2024. № 4. С. 73-82. DOI : <https://doi.org/10.15421/152451>.

6. Шапран І. М. Формування моделі комплексного механізму удосконалення публічного управління в галузі туризму. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2024. № 5. С. 128-137. DOI : <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2024.5.18>.

Публікації, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації

7. Шапран І. М. Відновлення і розвиток сільського туризму в Україні у повоєнний період: управлінський аспект. *Актуальні проблеми економіки, управління та маркетингу в аграрному бізнесі* : матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., Дніпро, 20 верес. 2022 р. Дніпро : ДДАЕУ, 2022. С. 239-242. URL : https://dspace.dsau.dp.ua/bitstream/123456789/6870/1/22_Актуальні%20проблеми%20економіки%2c%20управління%20та%20маркетингу%20в%20аграрному%20бізнесі.pdf.

8. Шапран І. М. Теоретичні засади механізмів публічного управління галузі туризму. *Модернізація педагогічної освіти у глобальному вимірі безпеки соціально-турбулентного світу* : зб. матеріалів міжнар. форуму, Київ, 16 лют. 2023 р. / за заг. ред. В. П. Андрущенко. Київ : Вид-во УДУ ім. М. Драгоманова, 2023. С. 431-435. URL : https://pf.udu.edu.ua/images/2023_%D1%81%D0%B0%D0%B9%D1%82/%D0%A4%D0%BE%D1%80%D1%83%D0%BC_%D0%BC%D

0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0%B8_16.02.23.pdf.

9. Шапран І. М. Історико-філософське поняття туризм. *Теорія і практика розвитку туризму: досвід, проблеми, інновації* : матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. Харків, 2023. С. 219-224. URL : <https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/science/konferentsii/2023/ZbirnikTurizm.pdf>

10. Шапран І. М. Зарубіжний досвід активізації туризму. *Стан, проблеми та перспективи розвитку науки, освіти і технологій* : зб. тез доповідей міжнар. наук.-практ. конф. (Кременчук, 29 серп. 2023 р.). Кременчук : ЦФЕНД, 2023. С. 67-69. URL : <https://www.economics.in.ua/2023/08/29-2023.html>.

11. Шапран І. М. Теоретичні засади, механізми та інструменти публічного управління галуззю туризму. *Наукова весна* : матеріали XIV Міжнар. наук.-техн. конф. асп. та молод. вчен., Дніпро, 27-29 берез. 2024 р. / НТУ «Дніпровська політехніка». Дніпро : НДУ «ДП», 2024. С. 345-347. URL : https://rmv.nmu.org.ua/ua/arkhiv-zbirok-konferentsiy/naukova-vesna-2024/Scientific_Spring_2024.pdfhttps://rmv.nmu.org.ua/ua/arkhiv-zbirok-konferentsiy/naukova-vesna-2024/Scientific_Spring_2024.pdf.

12. Шапран І. М. Стратегічні засади та механізми впровадження державної регіональної політики у сфері вітчизняного туризму. *Молодь: наука та інновації* : матеріали XII Міжнар. наук.-техн. конф. студ., асп. та молод. вчен., Дніпро, 13-15 листоп. 2024 р. / НТУ «Дніпровська політехніка». Дніпро : НДУ «ДП», 2024. С. 69-71. URL : <https://rmv.nmu.org.ua/ua/arkhiv-zbirok-konferentsiy/molod-nauka-ta-innovatsii-2024/molod-2024-vol3.pdf>.

13. Шапран І. М. Напрями удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму. *Безпечна, комфортна та спроможна територіальна громада* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., Дніпро, 16-18 жовт. 2024 р. Дніпро : НТУ «ДП», 2024. С. 317-320. URL : <https://science.nmu.org.ua/ua/conferences/Forum/Zbirnyk2024.pdf>.

14. Шапран І. М. Вітчизняний досвід публічного управління галуззю туризму в Україні. *Публічне управління в Україні: історичний досвід та перспективи розвитку* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 18 лют. 2025 р.) / за заг. ред. Л. Г. Комахи, Н. М. Корчак, Л. В. Гонюкової. Київ : ННПУДС КНУ ім. Т. Шевченка, 2025. С. 540-542. URL : <https://ipacs.knu.ua/pages/osn/2/news/2166/files/5416ed7e-336d-415b-92eb-60fa32af8003.pdf>.

15. Шапран І. М. Удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму в країнах ЄС: досвід для України. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., Польща, Краків, 7 серп. 2024 р. С. 221-224. URL : <http://perspectives.pp.ua/public/site/conferency/conf-47.pdf>.

16. Шапран І. М. Нормативно-правове забезпечення публічного управління в галузі туризму. *International scientific-practical conference «Problems and prospects for the development of science, education and technology»* : conference proceedings (Aarhus, Denmark, August 3, 2024). Aarhus, Denmark :

11.Оцінка мови та стилю дисертації

Матеріали дисертації викладено українською мовою, послідовно, у формально-логічний спосіб, з дотриманням наукового стилю викладення. Оцінка змісту дисертації, її завершеності та відповідності встановленим вимогам позитивна. Анотація відображає основний зміст та результати дослідження. Робота має належну візуалізацію, містить графічні матеріали, релевантну аналітичну та статистичну інформацію.

За результатами обговорення результатів дисертаційного дослідження здобувачки кафедри державного управління і місцевого самоврядування НТУ «Дніпровська політехніка» Шапран І.М.:

УХВАЛИЛИ:

Констатувати, що робота є самостійним, завершеним науковим дослідженням, яке за своєю актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованості, наукової та практичної цінності здобутих результатів відповідає галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» та спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», вимогам нової редакції Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 року № 502 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів» (зі змінами) та вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами).

Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Шапран Інни Миколаївни на тему: «Удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму».

Рекомендувати дисертаційну роботу Шапран Інни Миколаївни на тему: «Удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Рекомендувати призначити головою спеціалізованої вченої ради:

- **Маматову Тетяну Валеріївну**, доктора наук з державного управління, професора, професора кафедри державного управління і місцевого самоврядування НТУ «Дніпровська політехніка».

Рекомендувати призначити рецензентом по захисту дисертації Шапран І.М.:

- **Безуглу Людмилу Сергіївну**, доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри туризму та економіки підприємства НТУ «Дніпровська

політехніка».

Рекомендувати призначити офіційними опонентами по захисту дисертації Шапран І.М.:

- **Леоненко Неллі Анатоліївну**, доктора наук з державного управління, професора, завідувача кафедри менеджменту Національного університету цивільного захисту України;

- **Борисенко Ольгу Петрівну**, доктора наук з державного управління, професора, професора кафедри публічного управління та митного адміністрування Університету митної справи та фінансів;

- **Ахмедову Олену Олегівну**, доктора наук з державного управління, доцента, доцента кафедри туризму та готельно-ресторанного бізнесу Київського національного університету технологій та дизайну.

Результати голосування, щодо рекомендації дисертації Шапран Інни Миколаївни на тему: «Удосконалення механізмів публічного управління в галузі туризму» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» присутніх на засіданні:

за – 16 осіб, проти – немає, утрималися – немає.

Головуюча на засіданні:

завідувач кафедри державного управління
і місцевого самоврядування,
д. держ. упр., професор

І.А. Чикаренко

Секретар засідання:

професор кафедри державного управління
і місцевого самоврядування,
д. держ. упр., професор

Н.Г. Сорокіна